

WOJEWODA
WARMIŃSKO - MAZURSKI
PN.4131.66.2012

URZĄD MIEJSKI W ORZYSZU
Kancelaria
W P L Y N Ę Ł O
1802/12
2012 -03- 08
ilość zał. 1986
podpis .....

Olsztyn, dnia 6 marca 2012r.

BIURO RADY MIEJSKIEJ W ORZYSZU
W P L Y N Ę Ł O
Data: 2012-03-12
158
Podpis .....

ROZSTRZYGNIĘCIE NADZORCZE

Działając na podstawie art. 91 ust. 1 ustawy z dnia 8 marca 1990r., o samorządzie gminnym (Dz. U. Z 2001r., Nr 142, poz. 1591 ze zm.) stwierdzam nieważność załączników Nr 1-26 do uchwały Nr XVIII/130/12 Rady Miejskiej w Orzyszu z dnia 25 stycznia 2012r., w sprawie uchwalenia statutów sołectw położonych na terenie Gminy Orzysz w zakresie, § 16 ust. 1 pkt 3 części dotyczącej zapisu „a także innych zebrań i spotkań zwoływanych z inicjatywy Burmistrza Orzysza”, § 16 ust. 2, 4 i 5, § 19, § 32 ust. 1 pkt 6 z powodu istotnego naruszenia prawa.

UZASADNIENIE

Rada Miejska w Orzyszu, działając w oparciu o art. 18 ust. 2 pkt 7, 35, art. 40 ust. 2 pkt 1 oraz art. 48 ust. 1 ustawy o samorządzie gminnym nadała statuty sołectw położonym terenie Gminy Orzysz w formie załączników do uchwały, od Nr 1 do nr 26.

W ocenie organu nadzoru zapisy załączników do uchwały, w zakresie wskazanym w sentencji przedmiotowego rozstrzygnięcia, podjęte zostały z rażącym naruszeniem obowiązujących przepisów prawa.

Rada w § 16 statutów sołectw zawarła szereg zapisów, których celem było ustalenie szczegółowych kompetencji sołtysa oraz procedury związane z przypadkami, w których osoba pełniąca tą funkcję doznaje przeszkód w możliwości jej sprawowania.

Należy mieć na uwadze, iż zasadnicze zadania sołtysa określone zostały w ustawie o samorządzie gminnym, która w art. 36 ust. 1 wskazuje, iż jest on organem wykonawczym sołectwa. W tym też kontekście rozpatrywać należy zapis zawarty w art. 35 ust. 3 pkt 3 powołanej powyżej ustawy, wskazujący, iż w statucie jednostki pomocniczej określa się między innymi organizację i zadania organów jednostki pomocniczej. W ocenie organu nadzoru upoważnienie do doprecyzowania w statucie szczegółowych zadań organów jednostki pomocniczej nie może być odczytywane jako podstawa do nałożenia na nie

obowiązków nie związanych z funkcjonowaniem sołectwa. Zapisy o takim charakterze znalazły się natomiast w § 16 ust. 1 pkt 3, wskazującym między innymi, iż do zadań sołtysa należy również techniczno-organizacyjne zapewnienie warunków pracy zebrań i spotkań zwoływanych z inicjatywy Burmistrza Orzysza. Podkreślić należy, iż sołtys nie jest pracownikiem aparatu pomocniczego Burmistrza Orzysza, a tak ogólnie sformułowany zapis statutów sołectw może prowadzić do nakładania na osoby sprawujące tę funkcję obowiązków organizacyjnych, które nie są związane z pełnieniem funkcji organu wykonawczego sołectwa. Zarzut tej samej natury podnieść należy względem zapisu zawartego w § 16 ust. 2 statutów sołectw. Co więcej, obecnie obowiązujące przepisy prawa nie przewidują załatwiania przez organy wykonawcze sołectw jakichkolwiek spraw indywidualnych z zakresu administracji publicznej.

Wskazać również należy, iż ustawa o samorządzie gminnym wyraźnie określa dwa organy sołectwa jako jednostki pomocniczej gminy, tj. zebranie wiejskie, jako organ uchwałodawczy i sołtys, jako organ wykonawczy. Ustawa nie przewiduje natomiast funkcji zastępcy sołtysa. Sołtysowi przysługuje szereg uprawnień i obowiązków, w związku z czym korzysta on z ochrony prawnej przysługującej funkcjonariuszom publicznym. W przypadku powierzenia wykonywania obowiązków sołtysa innej osobie nie można przyjąć, iż przechodzić będzie na nią szczególny status prawny przewidziany dla sołtysa, bowiem ustawa nie przewiduje skutku tego rodzaju. Rozciąganie natomiast szczególnej ochrony prawnej na inne osoby nie znajduje oparcia w obowiązujących regulacjach prawnych i jest w ocenie organu nadzoru niedopuszczalne. W konkluzji przyjąć należy, iż skoro ustawa nie przewiduje wprost ustanawiania zastępcy sołtysa, zatem jest to zabieg celowy, co prowadzi do konieczności stwierdzenia nieważności zapisów § 16 ust. 4 i 5 statutów sołectw.

W § 19 statutów sołectw Rada wskazała, iż rady sołeckie opiniują przekazane im przez Radę projekty uchwał o szczególnym znaczeniu dla mieszkańców sołectw, w szczególności uchwały wymienione enumeratywnie w powołanym zapisie. W tym miejscu ponownie należy odwołać się do zapisów art. 36 ust. 1 ustawy o samorządzie gminnym, zgodnie z którym działalność sołtysa wspiera rada sołecka. Z zapisu tego wynika po pierwsze, iż rada sołecka jest wyłącznie ciałem doradczym, które nie jest wyposażone we własne kompetencje. Tym samym rada sołecka nie ma charakteru samodzielnego organu mogącego występować na zewnątrz sołectwa, opiniując przekazane jej projekty uchwał. Taki zapis statutu, wbrew wyraźnym regulacjom ustawowym, czyni de facto rady sołeckie trzecim organem sołectw, a działanie takie uznać należy za niedopuszczalne.

W § 32 ust. pkt 6 Rada dopuściła możliwość odwołania sołtysów i członków rad sołeckich przez zebrania wiejskie przed upływem kadencji, z powodu naruszenia zasad współżycia społecznego. Określenie to na gruncie przepisów ustrojowych jest nieprecyzyjne, nieostre, niezdefiniowane ustawowo ani też w kwestionowanej uchwale, co powodować może sytuacje niemożliwe do zaakceptowania na gruncie całokształtu przepisów obowiązującego prawa. Postępowaniem takim mogłoby być uznane chociażby postępowanie sołtysa (względnie członka rady sołeckiej) całkowicie zgodne z przepisami prawa i podstawowymi założeniami systemu, lecz nieakceptowanego przez pewną grupę mieszkańców. Kwestionowany zapis uchwały Rady Gminy w istocie swej prowadzi do naruszenia podstawowych, gwarantowanych ustawą zasadniczą zasad kształtujących prawa i wolności człowieka i obywatela, o których mowa w art. 38 i nast. Konstytucji RP z dnia 2 kwietnia 1997r., (Dz. U. Nr 78, poz. 483 ze zm.).

Mając powyższe na uwadze orzeczono jak na wstępie.

Na niniejsze rozstrzygnięcie nadzorcze przysługuje skarga do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Olsztynie za pośrednictwem Wojewody Warmińsko-Mazurskiego w terminie 30 dni od daty jego otrzymania.

Otrzymują:

- 1) Przewodniczący Rady Miejskiej w Orzyszu,
- 2) Burmistrz Orzysza.

WOJEWODA
WARMIŃSKO-MAZURSKI

Marian Podziewski